

Teza; tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych.

Podstawową przesłanką uzasadniającą tymczasowe zawieszenie radcy prawnego w wykonywaniu czynności zawodowych na podstawie art. 65² ust 1 ustawy o radcach prawnych jest waga, rodzaj i skala zarzutów wobec radcy prawnego, w toczącym się postępowaniu karnym. Radcy prawnemu został zarzucony czyn z art. 286 § 1 k.k., czyli przestępstwo oszustwa w stosunku do mienia o znacznej wartości. Ponadto, sąd karny pierwszej instancji uznał radcę prawnego winnym zarzucanego czynu i chociaż wyrok nie jest prawomocny, tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych jest w pełni uzasadnione.

Sygn. akt: WO-166/19

POSTANOWIENIE

z dnia 23 stycznia 2020 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: SWSD Joanna Maruszevska /sprawozdawca/

Sędziowie: SWSD Anna Karaś

SWSD Karol Korczyński

Protokolant: Magdalena Senderska

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2020 r na posiedzeniu

sprawy radcy prawnego K. Ł.,

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Piotra Karwat

z powodu zażalenia radcy prawnego K. Ł. z dnia 16 lipca 2019 r. na postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. z dnia 19 czerwca 2019 r., w sprawie o sygn. akt: O/OSD/21/19 o zawieszeniu tymczasowo w czynnościach zawodowych radcę prawnego K. Ł.

postanawia:

1)

utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie,

2)

kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym w kwocie 1.300 zł (słownie: jeden tysiąc trzysta) obciążyć Krajową Izbę Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 29 kwietnia 2019 r. Rzecznik Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. wniósł o tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych radcy prawnego K. Ł., wpisanej na listę radców prawnych prowadzoną przez Radę Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. pod numerem (...).

W treści wniosku Rzecznik wskazali, że przeciwko radcy prawnemu K. Ł. toczy się aktualnie postępowanie karne na etapie postępowania przed sądem. W dniu 19 grudnia 2018 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie – III Wydział Karny wydał nieprawomocny wyrok w sprawie sygn. akt III K 266/16, w którym m.in.:

1/ uznał oskarżoną K. Ł. za winną tego, że w okresie od dnia r. do dnia 28.11.2014 r., w S., działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, z góry powziętym zamiarem i w krótkich odstępach czasu, doprowadziła Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci środków pieniężnych w kwocie łącznej 219.282,98 zł z tytułu wypłaty świadczeń z ubezpieczenia chorobowego w postaci zasiłku chorobowego, za pomocą wprowadzenia w błąd, co do rzeczywiście realizowanych czynności wynikających ze stosunku pracy w (...) PARK Spółka z o.o. w S., na stanowisku dyrektora Bałtyckiego P. Dinosaurów we W. i wysokości uzyskiwanego faktycznie dochodu w kwocie 23.400 zł brutto miesięcznie, a tym samym prawidłowości podlegania ubezpieczeniu społecznemu, w tym chorobowemu, wysokości podstawy wymiaru składki na to ubezpieczenie i przysługującego jej prawa do zasiłków objętych ubezpieczeniem społecznym oraz w konsekwencji wypłaty jej zasiłku chorobowego usiłowała uzyskać środki pieniężne z tytułu świadczenia rehabilitacyjnego, składając wniosek z datą
12.11.2012

r. w tym przedmiocie bez wskazania kwoty środków pieniężnych lecz zamierzonego celu nie osiągnęła, z uwagi na wydaną w dniu 28.11.2014 r. w stosunku do jej osoby decyzję w przedmiocie odmowy prawa do świadczenia rehabilitacyjnego, działając tym samym na szkodę Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., tj. o czyn z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 294 k.k. w zbiegu z art. 13 § 1 k.k. w związku z art. 286 § 1 k.k. w związku z art. 11 § 2 k.k. w związku z art. 12 k.k. i za to przestępstwo wymierzył jej karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

03.11.2012

2/ warunkowo zawiesił wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności na okres 4 lat próby;

3/ zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwoty 219.282,98 zł.

Wobec radcy prawnego toczy się postępowanie dyscyplinarne RD 18/2019, które pozostaje zawieszone wobec tego, że postępowanie karne nie zostało dotychczas prawomocnie zakończone.

Postanowieniem z dnia 19 czerwca 2019 r. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. tymczasowo zawiesił w czynnościach zawodowych radcę prawnego K. Ł., kosztami postępowania obciążając Okręgową Izbę Radców Prawnych w S..

W uzasadnieniu ww. postanowienia, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. wskazał, iż niekwestionowanym jest, iż wobec radcy prawnego K. Ł. toczy się postępowanie karne w sprawie o sygn. III K 266/16 przed Sądem Okręgowym w Szczecinie, III Wydziałem Karnym. Wyrokiem wydanym przez wskazany Sąd jako sąd I instancji uznano radcę prawnego K. Ł. za winną zarzucanych jej czynów, wymierzając radcy prawnemu karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, warunkowo zawieszając jej wykonanie na okres 4 lat próby oraz zobowiązano K. Ł. do naprawienia szkody przez zapłatę na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. kwoty 219.282,98 zł. Nadto, wobec radcy prawnego K. Ł. toczy się aktualnie postępowanie dyscyplinarne przed Rzecznikiem Dyscyplinarnym tutejszej Izby pod sygn. RD 18/2019, które do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego pozostaje zawieszone.

Zdaniem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przepis art. 65² ust. 1 ustawy o radcach prawnych wymaga rozważenia, czy w sytuacji toczącego się postępowania karnego wobec osoby wykonującej zawód radcy prawnego szczególne okoliczności nie przemawiają za tymczasowym zawieszeniem takiej osoby w czynnościach zawodowych. Dobro wymiaru sprawiedliwości oraz charakter zawodu radcy prawnego jako zawodu zaufania publicznego, wykonywanego przez osoby legitymujące się określonymi walorami moralnymi i etycznymi, mogą bowiem w pewnych okolicznościach wymagać zastosowania instytucji tymczasowego zawieszenia w wykonywaniu obowiązków.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, że na dzień orzekania w niniejszej sprawie zachodzą okoliczności uzasadniające zawieszenie radcy prawnego K. Ł. w czynnościach zawodowych radcy prawnego. Zdaniem Sądu analiza zarzutów stawianych radcy prawnemu K. Ł. oraz nieprawomocnego wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie pozwala na stwierdzenie, że radcy prawnemu został zarzucony czyn z art. 286 § 1 k.k., czyli przestępstwo oszustwa. Jest to przestępstwo o wysokiej szkodliwości społecznej, tym bardziej, że skazanie nastąpiło za typ kwalifikowany, bowiem zostało popełnione w stosunku

do mienia o znacznej wartości (stosownie do art. 115 § 5 k.k. mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200.000 złotych). Jest to ponadto przestępstwo umyślne, a nadto kierunkowe, które jest popełniane w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Jak wskazał dalej Okręgowy Sąd Dyscyplinarny istnieje wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez radcę prawnego K. Ł. zarzucanych jej czynów, tym bardziej, że wyrokiem skazującym zakończyło się postępowanie pierwszoinstancyjne. Analiza wyroku oraz jego uzasadnienia wskazują, że w celu uzyskania świadczeń z ubezpieczenia chorobowego radca prawny została zatrudniona fikcyjnie w spółce na stanowisku dyrektora z wynagrodzeniem miesięcznych w kwocie 23.400 zł brutto, co nie było uzasadnione uwzględniając sytuację finansową spółki oraz biorąc pod uwagę, że w jej miejsce następnie została zatrudniona inna osoba z 4-krotnie niższym wynagrodzeniem.

Pismem z dnia 16 lipca 2019 r., radca prawny K. Ł. wniosła zażalenie, zaskarżając w części postanowienie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w S. z dnia 19 czerwca 2019 r., to jest w zakresie pkt 1, wnosząc o jego uchylenie.

W ocenie radcy prawnego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny naruszył jej podstawowe prawa, bowiem pominął całkowicie wyjaśnienia złożone na posiedzeniu w dniu 19 czerwca 2019 r. Nadto, nie przyjął pisma procesowego - apelacji od ww. nieprawomocnego orzeczenia sądu karnego, które to skarżąca złożyła wraz z zażaleniem. Nadto wskazała, iż od czasu złożonego w styczniu 1996 roku ślubowania ani czynem ani słowem nie naruszyła zasad etyki zawodu radcy prawnego, nie toczyło się wobec niej żadne postępowanie dyscyplinarne i nie stwierdzono popełnienia przez nią czynów stanowiących przestępstwo lub przewinienie dyscyplinarne, a zarzucany jej czyn w zawisłej sprawie karnej, nie pozostaje w związku z wykonywaniem czynności jako radcy prawnego, lecz dotyczy jej życia zawodowego z tytułu zatrudnienia w roku 2012 na stanowisku kierowniczym w spółce (...) Sp. z o.o. z siedzibą w S. w oparciu o umowę o pracę, którą obecnie Zakład Ubezpieczeń Społecznych kwestionuje. Nadto Radca prawny K. Ł. wskazała, iż orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego w sprawie skarżącej jest niesłuszne, i jako takie winno zostać uchylone.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje.

Rozpatrując zażalenie K. Ł., Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie podzielił poglądów w nim zawartych i nie znajdując innych podstaw do jego uwzględnienia utrzymał w mocy postanowienie Sądu I instancji.

Zgodnie bowiem z art. 65² ust 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r o radcach prawnych „Radca prawny lub aplikant radcowski, przeciwko któremu toczy się postępowanie dyscyplinarne lub karne, może być tymczasowo zawieszony w czynnościach zawodowych przez sąd dyscyplinarny w szczególnie uzasadnionych okolicznościach sprawy. Postanowienie o tym zawieszeniu wydaje sąd dyscyplinarny z urzędu bądź na wniosek stron”.

Zatem zastosowanie tego quasi środka zapobiegawczego wymaga spełnienia dwóch przesłanek - pierwszej formalnej i drugiej ocennej, tj. prowadzenia sprawy dyscyplinarnej lub karnej przeciwko radcy prawnemu lub aplikantowi oraz wystąpienia szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy.

Nie budzi żadnych wątpliwości ziszczenie się pierwszej przesłanki - formalnej. Bowiem przepis wyraźnie stanowi tylko o „toczeniu się postępowania karnego lub dyscyplinarnego”, przez co należy rozumieć postępowanie zmierzające do rozstrzygnięcia odpowiedzialności za odpowiednio przestępstwo albo przewinienie dyscyplinarne. W przedmiotowej sprawie toczy się postępowanie karne w sprawie o sygn. akt III K 248/19 przed Sądem Okręgowym w S., III Wydziałem Karnym, który ponownie rozpoznaje sprawę w wyniku uchylenia przez Sąd II instancji wyroku skazującego z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie sygn. akt III K 266/16. Ponadto wobec radcy prawnego K. Ł. toczy się postępowanie dyscyplinarne przed Rzecznikiem

Dyscyplinarnym pod sygn. RD 18/2019, które do czasu prawomocnego zakończenia postępowania karnego pozostaje zawieszona.

Ocenie pozostaje spełnienie drugiej przesłanki - wystąpienia szczególnie uzasadnionych okoliczności sprawy, które zdaniem radcy prawnego K. Ł. nie wystąpiły.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, iż twierdzenia zażalenia są właściwe powieleniem stanowiska prezentowanego przez radcę prawnego K. Ł. przed Sądem I instancji i dotyczą jej dotychczasowej niekaralności w postępowaniu dyscyplinarnym, a także okoliczności, iż zarzucane jej w postępowaniu karnym czyny nie pozostają w związku z wykonywaniem przez skarżącą czynności jako radcy prawnego.

Wbrew twierdzeniom zawartym w zażaleniu. Sąd I instancji wydając rozstrzygnięcie w sprawie wziął pod uwagę wskazane w zażaleniu okoliczności, czego dał wyraz w treści uzasadnienia postanowienia.

Zatem Sąd I instancji dokonał wszechstronnej oceny, opartej na analizie materiału dowodowego, co potwierdza skonfrontowanie uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia z materiałem dowodowym sprawy.

Tym samym Sąd odwoławczy w pełni podziela stanowisko Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego, iż podstawą przesłanką uzasadniającą tymczasowe zawieszenie w wykonywaniu czynności zawodowych jest waga, rodzaj i skala zarzutów wobec radcy prawnego, a analiza materiału dowodowego w niniejszej sprawie pozwala na stwierdzenie, że radcy prawnemu został zarzucony czyn z art. 286 § 1 k.k., czyli przestępstwo oszustwa w stosunku do mienia o znacznej wartości. Biorąc zaś pod uwagę, że zarzuty stawiane są radcy prawnemu, który ze względu na wykonywanie zawodu zaufania publicznego powinien wykazywać się szczególnymi cechami charakteru, a nadto prawdopodobieństwo popełnienia czynu, zasadnym było tymczasowe zawieszenie radcy prawnego w wykonywaniu czynności zawodowych.

Nie zmienia powyższych ustaleń także i treść apelacji złożonej przez obrońcę radcy prawnego K. Ł. oraz przedłożony przez radcę prawnego na posiedzeniu przed Sądem odwoławczym wyrok Sądu Apelacyjnego w S. II Wydział Karny, uchylający zaskarżony wyrok karny i przekazujący Sądowi Okręgowemu sprawę do ponownego rozpoznawania. Sąd Apelacyjny bowiem nie uniewinnił radcy prawnego od popełnienia przypisanego jej przestępstwa, wskazując jednak m.in. na konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego.

W świetle powyższego, mając na uwadze obowiązek ustawowy nałożony na samorząd radców prawnych, wynikający z art. 17 Konstytucji, dopuszczenia do wykonywania zawodu zaufania publicznego tylko osób legitymujących się odpowiednimi walorami moralnymi i respektującymi porządek prawny Rzeczypospolitej Polskiej (niezależnie, czy to w ramach wykonywania czynności radcy prawnego, czy w życiu prywatnym), waga i charakter zarzucanych czynów wyklucza w ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego - na obecnym etapie - możliwość przyzwolenia na wykonywanie czynności zawodowych przez radcę prawnego (nie przesądzając oczywiście o winie radcy prawnego).

Na marginesie Wyższy Sąd Dyscyplinarny wskazuje, iż na podstawie art. 65 ust. 3 i 4 ustawy o radcach prawnych tymczasowe zawieszenie w czynnościach zawodowych radcy prawnego może być uchylone: „Tymczasowo zawieszony może w każdym czasie składać wniosek o uchylenie postanowienia o tymczasowym zawieszeniu. Na postanowienie w przedmiocie wniosku zażalenie przysługuje tylko wtedy, gdy wniosek został złożony po upływie co najmniej trzech miesięcy od dnia wydania postanowienia w przedmiocie tymczasowego zawieszenia. Tymczasowe zawieszenie uchyla się niezwłocznie, jeżeli ustaną przyczyny, wskutek których zostało ono zastosowane lub powstaną przyczyny uzasadniające jego uchylenie”.

W związku z powyższym Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono zgodnie z art. 70 (6) ust. 2 ustawy o radcach prawnych. Wobec radcy prawnego zastosowano środek niemający charakteru kary dyscyplinarnej i w związku z powyższym nie na radcy prawnym, ale na Krajowej Izbie Radców Prawnych ciąży obowiązek pokrycia kosztów postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym.